

Найкращим же методом визначення ступеню засвоєння та розуміння матеріалу, на наш погляд, є проведення диспуту з теми, на який запрошують всіх бажаючих студентів. Адже саме диспут сприяє розвитку активного, творчого підходу до розв'язання наукових проблем, виховує активність та ініціативу. Він вимагає від учасників не лише вміння відстояти власну точку зору, але й довести неправоту опонента. До того ж диспут дозволяє охопити опитуванням значну студентську масу, адже не підготовлений студент не висловить бажання прийняти у ньому участь.

Запропоновані нами форми організації індивідуальних занять є вже випробувані часом і підтвердили свою ефективність. Але не слід вважати, що ми пропонуємо їх як єдино можливі. І в цих питаннях залишається ще багато резервів, які слід шукати, але варто звернути, на наш погляд, увагу й на вже апробовані, як такі, що формують самостійність і логічність мислення, виховують активність та ініціативу, творчий підхід до вивчення предмету.

*О. М. Тимченко, канд. екон. наук, проф.,
кафедра фінансів*

ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ

Оцінювання знань студентів є важливою складовою навчального процесу. Навряд чи можна повністю погодитися з висловом: «Головне — не оцінка, а знання». Певною мірою це так. Але оцінка є мірилом знань, а також стимулом до навчання. Тому дуже важливо, щоб система оцінювання знань була чіткою, зрозумілою для студента, спонукала його до праці, містила відповідні критерії, не дозволяла переважати суб'єктивізму викладача.

Вже досить багато років в університеті застосовується 100-бальна система оцінювання знань з подальшим переведення отриманої кількості балів в оцінку за 4-бальною шкалою і за ECTS. Беззаперечно, позитивним елементом цієї системи є розподіл максимальної кількості балів на поточний і підсумковий контроль, що спонукає студента працювати протягом усього семестру і набрати на момент іспиту вже більше третини максимальної кількості балів тобто 40. Разом з цим як набрати ці 40 балів,

кожна кафедра, а іноді й викладач окремо, розуміє по-своєму. Так, з навчальної дисципліни «Психологія і педагогіка» протягом семестру треба набрати 65, а з інформатики — 200 балів, які потім переводяться у 40-бальну шкалу. З деяких предметів 40 балів розподіляються на 2 частини: 20 набираються при виконанні двох модульних контрольних робіт по 10 балів за кожен, і ще 20 — за усні відповіді на семінарських заняттях, реферати, самостійну роботу тощо. Звичайно, проблема полягає не в різних підходах до оцінювання, які розробляються кафедрами. Очевидно специфіка викладання дисциплін, види робіт, які треба виконати, щоб опанувати навчальний матеріал, і вимагають різної побудови оціночних шкал. Але студенту не зрозуміло, чому з одного предмету він може протягом семестру відповісти двічі, і отримавши по «5» балів або «5» і «4» бали, заробити 20 балів із 40. А з іншого предмету його відповідь на п'ятірку оцінюється в 2 бали і, щоб заробити 20, треба протягом семестру відповідати 10 разів. Враховуючи обмежену кількість семінарських занять (до 15 у семестрі) і кількість студентів у групі (понад 25), кожному відповісти 10 разів неможливо. Отже, навіть теоретично студент не може набрати максимальну кількість балів.

На нашу думку, потужним кроком вперед в удосконаленні системи оцінювання знань студентів можуть стати розроблені університетом рекомендації з упорядкування самостійної та індивідуальної роботи студентів. Із зразка картки самостійної роботи студента видно, що майже кожний вид робіт оцінюється максимально у п'ять балів. Це дозволяє розробити критерії оцінювання кожного виду самостійної роботи за 5-бальною шкалою, яка є більш чіткою і зрозумілою. Такий підхід сприяє уніфікації системи оцінювання знань по університету в цілому. Разом з цим, залишиться проблема (яка, до речі, існує і зараз) округлення балів до числа кратного п'яти, як це вимагають загальні правила оцінювання. Тобто виникає питання, скільки балів за результатами поточного контролю треба ставити студентам, які набрали, наприклад, 27 і 28 балів відповідно. Якщо округлювати за правилами математики, то у студента, який набрав 27 балів, треба 2 бали забрати, а студенту, який набрав усього на 1 бал більше — 2 бали подарувати. Навряд чи це є справедливим.

Проблема округлення балів виникає також і при оцінюванні на іспиті. Як відомо, кожне питання екзаменатор може оцінити у «0», «5» або «10» балів. Досить важко розробити чіткі критерії оцінювання, враховуючи такий лаг. Відповідь студента оцінюється за повнотою і правильністю. Якщо відповідь охоплює 60—

70 % матеріалу і не містить неточностей та помилок, то виставляється, як правило, 5 балів, що є дещо заниженою оцінкою. Така ситуація може мати місце по всіх шести питаннях екзаменаційного білету. У результаті студент отримує всього 30 балів. Хоча міг отримати 36 або 42 бали відповідно. Це, в свою чергу, впливає на оцінку за 4-бальною шкалою.

Отже, правильніше, мабуть, було б оцінювати відповідь студента на іспиті від 0 до 10 балів з кроком в 1 бал і отриману кількість балів за результатами іспиту додавати до не округленої суми балів за результатами підсумкового контролю. Остаточний підсумок балів, на нашу думку, точніше б відображав рівень знань студентів. Кількість балів за 100-бальною шкалою не кратно п'яти так само можна переводити у 4-бальну шкалу і за ECTS.

*В. І. Тинний, викл.,
Н. А. Шамхалова, старш. викл.,
Н. М. Голуб, старш. викл.,
кафедра іноземних мов ФЕФ*

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ РОБОТИ ПРИ ПІДГОТОВЦІ ПРЕЗЕНТАЦІЇ У ФОРМІ ДОПОВІДІ

Для сучасної концепції освіти ЮНЕСКО характерним є прагнення включити в поняття «освіта» усі впливи, весь процес (не обов'язково тільки спеціально організований) формування особистості людини. Поширення гуманістичного світогляду об'єктивно виявляється у всіх сферах життя людини, у тому числі гуманістично-орієнтованих підходах і засобах навчання, що наприкінці II — початку III тисячоліть стають домінуючими. Відповідно, висуваються нові вимоги до організації навчального процесу: індивідуалізація й інтелектуалізація прийомів і способів навчання; гуманізація переданого знання, надання йому людського виміру; творче сприйняття і репродукція навчального матеріалу; діалогічність, комунікативність і активність застосовуваних дидактичних засобів; формування високої пізнавальної здатності суб'єктів навчання, тобто оволодіння навичками пізнавальної діяльності.

З огляду на зазначене у вивченні іноземної мови особливого значення набуває комунікативний аспект, навчально-пізнавальна діяльність, спрямована на формування та розвиток навичок спілкування з врахуванням індивідуальних психологічних та інтелек-